

آموزش کاربردی رایانه و اینترنت

مهندس

سید مهران حریرچیان

حریرچیان، مهران، ۱۳۴۴ -

آموزش کاربردی رایانه و اینترنت / مؤلف مهران حریرچیان - اصفهان : بوستان فدک ،

۱۳۸۴ .

ISBN : 964 - 8494 - 07 - X

۲۲۲ ص .

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا .

۱ . اینترنت - - راهنمای آموزشی . ۲ . کامپیوترها - - راهنمای آموزشی . الف . عنوان .

۰۰۴/۶۷۸-۷

TK5105/875/9 ح ۴

۸۴- ۲۹۳۹۵ م

کتابخانه ملی ایران

آموزش کاربردی رایانه و اینترنت

مؤلف / مهندس سید مهران حریرچیان

ناشر / انتشارات بوستان فدک

چاپ اول / ۱۳۸۵

شمارگان / ۱۰۰۰ جلد

چاپ / عترت

قیمت / ۲۰۰۰ تومان

کلیه حقوق محفوظ است

شابک: ۹۶۴-۸۴۹۴-۰۰۷-X ISBN : 964-8494-07-X

اصفهان : خیابان مسجد سید ، خدمات فرهنگی فدک ، تلفن ۲۲۰۵۴۸۵

بسم الله الرحمن الرحيم

دانائی نور است و ظهور فضائل امت محمد (ص) در دانائی است ، دانائی مبنای عقلانیت دینی است ، بهشت فرزند دانائی است و جحیم مولود جهل ، دانائی در آن حدّ از توجّه در منابع دینی ماست که توسعه دانائی را از ثمرات تشکیل حکومت مهدوی دانسته اند، دانائی میل فطری بشر است و در توسعه آن هیچ منعی نیست ، این اشارات و صد ها اشارات گوناگون دیگر ما را به این حقیقت انکار ناپذیر و هنمون می سازد که دیگران در عمل به این تعالیم از ما پیشی گرفته اند و ما را نیز از پیمودن این طریق هیچ گریزی نیست ، طریقی که از آن تحت عنوان "توسعه دانائی" یاد می کنیم ، شاید بتوان یکی از رموز خاتمیت شریعت محمدی (ص) را نیز، دستیابی بشر به ارکان این توسعه خصوصاً در قرون و اعصار اخیر ذکر نمود ، ارکانی که یکی پس از دیگری تکمیل شده تا امروز به نقطه دسترسی به انبوه اطلاعات طبقه بندی شده منجر گردد ، امکانی که بی شک سرعت توسعه دانائی را صد چندان کرده است و مجموعه علمی که از آن تحت عنوان "فن آوری اطلاعات" یاد می گردد جایگاه ویژه یافته و به عنوان یکی از محورهای این توسعه قلمداد می گردد و میل روز افزون دانش پژوهان به فراگیری این علوم از آثار مثبت آن می باشد .

البته تنوع موضوعات این رشته از یک طرف و عواملی از جمله تنوع منابع خارجی از طرف دیگر باعث شده است که مخاطبان با انبوهی از منابع مکتوب مواجه شده که ضمن آثار مثبت این تنوع، سردرگمی مخاطب و صرف نظر کردن از ادامه مسیر ، از آثار منفی این تنوع ارزیابی می گردد.

کاربردهای وسیع رایانه در رشته های مختلف ، رعایت اصل بهره وری در زمان یادگیری ، نبود یک مرجع واحد درسی در درس مبانی کامپیوتر و سیستم های اطلاع رسانی و نیاز دانشجویان به طرح منظم سئوالات و تمرینات عملی ، انگیزه ای بود برای آنکه کتابی تدوین شود که از ذکر مباحث غیر کاربردی که صرفاً جنبه اطلاعات عمومی داشته و همچنین مباحثی که در سطوح حرفه ای رایانه ای مورد نیاز است خودداری کرده و به نوعی از بین انبوه مباحث ، دست به گزینش حداقل های یادگیری نماید .

کتاب حاضر که حاصل بیش از ۲۰ دوره تدریس در مقاطع مختلف کارشناسی، ارشد و دکتری در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و مراکز آموزشی دیگر می باشد، با توجه به نیاز کاربردی دانشجو تنظیم شده است و با رویکرد افزایش توانمندی کار با رایانه به بیان حداقل واجبات یادگیری در قالب مثالهای کاربردی پرداخته است.

در تألیف این مجموعه، سعی شده است اصول طراحی کتب درسی رعایت شود و بر اساس وجه اشتراک سرفصل دروس رایانه ای، قابل استفاده می باشد، در پایان هر فصل سئوالات نظری در قالب "پرسش های فصل" تدوین شده و به منظور تشویق دانشجو به پژوهش و تحقیق مجموعه سئوالاتی تحت عنوان "سئوالات پژوهشی" که پاسخ آن یا در متن کتاب به صورت گذرا وجود دارد و یا اساساً در منابع دیگر قابل استحصال می باشد تنظیم شده است، فصولی نیز که جنبه عملی داشته اند حاوی بخشی تحت عنوان "تمرینات عملی" به منظور اجرا در آزمایشگاه رایانه، می باشد.

در فصل اول به صورت گذرا به بیان اصولی ترین تعاریف رایانه پرداخته شده است، آموزش این فصل به همراه انجام تمرینات آن در دو جلسه دو ساعته توصیه می گردد.

در فصل دوم به بیان ضروری ترین بخش های کار با ویندوز ۹۸ پرداخته شده است، آموزش این فصل نیز به همراه انجام تمرینات آن در شش جلسه دو ساعته توصیه می گردد، تذکر این نکته لازم است که علت انتخاب ویندوز ۹۸ به عنوان محور آشنائی با سیستم عامل ویندوز، رواج آن در سطح محیط های دانشگاهی در زمان تألیف کتاب (به دلیل محدودیت های سخت افزاری و عوامل دیگری که مربوط به وضعیت نرم افزاری در داخل کشور می باشد) و همچنین سهولت یادگیری نسخه های بالاتر ویندوز در صورت آشنائی با نسخه ۹۸ می باشد. در فصل سوم مفاهیم پایه اینترنت توضیح داده شده است، این فصل صرفاً جنبه نظری داشته و آموزش آن در دو جلسه دو ساعته توصیه می گردد.

در فصل چهارم نحوه کار با نرم افزار Internet Explorer توضیح داده شده است، برای آموزش این نرم افزار از نسخه ۶ استفاده شده است، آموزش این فصل در دو جلسه دو ساعته توصیه می گردد.

در فصل پنجم ، به مبحث جستجو در اینترنت و آشنائی با ابزارهای جستجو پرداخته شده است ، با توجه به اهمیت موضوع و جنبه کاربردی این مبحث ، آموزش این فصل در چهار جلسه دو ساعته توصیه می گردد .

بر خود لازم می دانم از تمام عزیزانی که اینجانب را در تألیف این کتاب یاری نموده اند به خصوص آقای مجسن مغزیان ، آقای ایمان بازیگران ، خانم بهمن نژاد و خانم مهیاری کمال تشکر را عرضه نمایم .

سید مهران حریرچیان

بهار ۱۳۸۴

فهرست مطالب

فصل اول : مبانی کامپیوتر

.....	عناوین فصل	
۱۸	اهداف فصل	
۱۸	اهداف کلی	
۱۸	اهداف یادگیری و مهارتی	
۱۹	۱-۱) تعاریف اولیه	
۱۹	۱-۲) اجزاء سخت افزار	
۲۰	۱-۲-۱) واحد ورودی (IU)	
۲۰	۱-۲-۲) واحد خروجی (OU)	
۲۰	۱-۲-۳) واحد حافظه (MU)	
۲۰	۱-۲-۳-۱) انواع حافظه اصلی	
۲۱	۱-۲-۳-۲) انواع حافظه کمکی	
۲۲	۱-۲-۳-۳) تفاوت های حافظه اصلی و کمکی	
۲۲	۱-۲-۳-۴) مقیاس سنجش حافظه	
۲۳	۱-۲-۳-۵) مفاهیم Load و Save	
۲۴	۱-۲-۴) واحد کنترل (CU)	
۲۴	۱-۲-۵) واحد محاسبات (ALU)	
۲۴	۱-۲-۶) واحد پردازش مرکزی (CPU)	
۲۴	۱-۲-۷) نمایش شماتیک	
۲۵	۱-۲-۸) روش شناسایی سخت افزار	
۲۵	۱-۳) نرم افزار و انواع آن	
۲۶	۱-۳-۱) سیستم های عامل	
۲۶	۱-۳-۲) راه اندازی (Bootting)	

۲۷	 پرونده (File) (۱-۳-۳)
۲۸	 پرسش های فصل
۲۹	 سنوالات پژوهشی
۳۰	 تمرینات فصل

فصل دوم : آشنایی با Windows 98

.....	عناوین فصل
۳۲	 اهداف فصل
۳۲	 اهداف کلی
۳۲	 اهداف یادگیری و مهارتی
۳۴	 (۲-۱) ویژگی های Windows 98
۳۴	 (۲-۱-۱) امکان اجرای برنامه ها از طریق نمادهای گرافیکی (Icon)
۳۴	 (۲-۱-۲) امکانات وسیع صوتی و تصویری (Multimedia)
۳۴	 (۲-۱-۳) امکان شناسایی خودکار سخت افزار (Plug & Play)
۳۵	 (۲-۱-۴) امکان پردازش موازی برنامه ها (Parallel Processing)
۳۵	 (۲-۱-۵) امکانات وسیع برای کار با شبکه اینترنت
۳۶	 (۲-۲) تعاریف اولیه
۳۶	 (۲-۲-۱) میز کار (Desktop)
۳۷	 (۲-۲-۱-۱) شمایل (Icon)
۳۷	 (۲-۲-۱-۲) نوار وظیفه (Taskbar)
۳۷	 (۲-۲-۱-۳) پس زمینه (Background)
۳۷	 (۲-۲-۲) پنجره (Windows)
۳۸	 (۲-۲-۲-۱) نوار عنوان (Caption Bar)
۳۹	 (۲-۲-۲-۲) قاب (Frame)
۳۹	 (۲-۲-۲-۳) منوی کنترل (Control Menu)
۳۹	 (۲-۲-۲-۴) نوار منو (Menu Bar)
۳۹	 (۲-۲-۲-۵) فضای کاری (Work Space)

- ۴۰ (Minimize/Maximize) دکمه های حداقل و حداکثر
- ۴۰ (Restore) دکمه بازگشت به حالت اول
- ۴۰ (Close) دکمه بستن
- ۴۰ (Scroll Bar) نوارهای پیمایش
- ۴۱ (Move) حرکت دادن پنجره
- ۴۱ (Size) تغییر اندازه پنجره
- ۴۱ (Icon) کار با شمایل
- ۴۱ (Open) اجرا کردن
- ۴۲ (Quick View) نمایش سریع
- ۴۲ (Edit) ویرایش
- ۴۲ (Print) چاپ
- ۴۲ (Send to) ارسال
- ۴۳ (Cut) جابجائی
- ۴۳ (Copy) نسخه برداری
- ۴۳ (Create Shortcut) تولید شمایل میانبر
- ۴۳ (Delete) حذف
- ۴۴ (Rename) تغییر نام
- ۴۴ (Properties) ویژگی ها
- ۴۴ (Mouse) کار با موشواره
- ۴۴ Classic و Web دو حالت
- ۴۵ (Selection) انتخاب کردن
- ۴۷ (Highlighted) برگزیدن
- ۴۷ (Drop & Drop) کشیدن و انداختن
- ۴۸ اجرای برنامه ها و اسناد
- ۴۹ اجرای برنامه ها و اسناد میز کار
- ۵۰ (۲-۳-۲) استفاده از دکمه شروع

۵۳	 اجرای برنامه ها از طریق پرونده های مرتبط
۵۳	 My Computer و Windows Explorer کمک
۶۰	 اجرای برنامه ها از طریق گزینه RUN
۶۱	 Browse گزینه
۶۳	 Find اجرا از طریق
۶۳	 (Extention) شاخص پرونده
۶۴	 (Wild Card) * علامت
۶۴	 Find اجرای
۶۵	 Find نحوه کار با ابزار
۶۷	 مدیریت پرونده ها
۶۸	 ایجاد پوشه ها
۷۰	 انتقال اطلاعات
۷۰	 Send to فرمان
۷۲	 Paste ، Copy ، Cut فرمان های
۷۷	 (Drag & Drop) استفاده از کشیدن و رها کردن موسواره
۸۰	 فضای آزاد حافظه های کمکی و حجم پرونده ها
۸۱	 حذف و بازیابی پرونده ها
۸۲	 نامگذاری پرونده ها و پوشه ها
۸۴	 مرتب سازی پرونده ها
۸۶	 تغییرات حالات نمایشی شمایل ها
۸۷	 تغییر شمایل ظاهری یک پرونده
۸۹	 تغییر نحوه نمایش شمایل ها
۹۰	 نمایش یا عدم نمایش پرونده های مخفی
۹۱	 شناسایی گزینه های Start
۹۲	 Shut down گزینه
۹۲	 RUN گزینه

۹۲	 Help گزینه (۲-۵-۳)
۹۲	 Find گزینه (۲-۵-۴)
۹۳	 Setting گزینه (۲-۵-۵)
۹۳	 Document گزینه (۲-۵-۶)
۹۳	 Favorites گزینه (۲-۵-۷)
۹۳	 Programs گزینه (۲-۵-۸)
۹۴	 پرسش های فصل
۹۶	 سئوالات پژوهشی
۹۹	 تمرینات فصل

فصل سوم : مفاهیم پایه اینترنت

.....	 عناوین فصل
۱۰۳	 اهداف فصل
۱۰۳	 اهداف کلی
۱۰۳	 اهداف یادگیری و مهارتی
۱۰۴	 (۳-۱) تعاریف اولیه
۱۰۴	 (۳-۱-۱) شبکه (Network)
۱۰۴	 (۳-۱-۲) توپولوژی اینترنت
۱۰۵	 (۳-۱-۳) میزبان و مشتری (Server & Client)
۱۰۵	 (۳-۲) کاربردهای اینترنت
۱۰۵	 (۳-۲-۱) تور جهان گستر (World Wide Web)
۱۰۶	 (۳-۲-۲) انتقال پرونده ها (FTP)
۱۰۶	 (۳-۲-۳) گوفر (Gopher)
۱۰۷	 (۳-۲-۴) پست الکترونیک (E-mail)
۱۰۷	 (۳-۲-۵) گروه های خبری (News groups)
۱۰۸	 (۳-۲-۶) مکالمه مجازی (Virtual Conversation)

۱۰۸	 (Internet Phone) تلفن اینترنتی
۱۰۹	 (Video Conference) کنفرانس تصویری
۱۰۹	 (Internet Relay Chat) گفتگوی اینترنتی
۱۰۹	 سرویس های دیگر
۱۱۰	 (۳-۳) لوازم دسترسی به اینترنت
۱۱۱	 (۳-۴) مفاهیم اصلی وب
۱۱۲	 (۳-۴-۱) زبان ارتباط HTTP
۱۱۲	 (۳-۴-۲) آدرس های وب
۱۱۳	 (۳-۴-۳) مکان وب (URL)
۱۱۴	 (۳-۴-۴) پیوند (Link)
۱۱۴	 (۳-۴-۵) ابر پیوند (Hyper Link)
۱۱۴	 (۳-۴-۶) مرورگر (Browser)
۱۱۴	 (۳-۴-۷) صفحه اصلی (Home Page)
۱۱۶	 پرسش های فصل
۱۱۷	 سنوالات پژوهشی

فصل چهارم : آشنائی با نرم افزار Internet Explorer

.....	عناوین فصل
۱۲۰	 اهداف فصل
۱۲۰	 اهداف کلی
۱۲۰	 اهداف یادگیری و مهارتی
۱۲۱	 مرورگر اینترنت (Internet Explorer)
۱۲۱	 (۴-۱) روش اجرا
۱۲۳	 (۴-۲) نوارهای صفحه مرورگر
۱۲۳	 (۴-۲-۱) نوار عنوان (Title Bar)
۱۲۴	 (۴-۲-۲) نوار منو (Menu Bar)

۱۲۴	 (Standard Buttons) نوار ابزار یا دکمه های استاندارد
۱۲۵	 (Address Bar) نوار آدرس
۱۲۶	 (Link Bar) نوار اتصال
۱۲۶	 (Status Bar) نوار وضعیت
۱۲۷	 فرامین منویی
۱۲۷	 File منوی
۱۳۸	 Edit منوی
۱۴۰	 View منوی
۱۴۹	 Favorites منوی
۱۵۰	 Tools منوی
۱۵۰	 General کاربرد
۱۵۳	 Content کاربرد
۱۵۳	 Advanced کاربرد
۱۵۵	 Help منوی
۱۵۶	 امکانات راست کلیک
۱۵۶	 (۴-۴-۱) راست کلیک بر روی Link ها
۱۵۶	 Open (۴-۴-۱-۱)
۱۵۶	 Open In New Windows (۴-۴-۱-۲)
۱۵۶	 Save Target as (۴-۴-۱-۳)
۱۵۸	 Print Target (۴-۴-۱-۴)
۱۵۸	 Copy Shortcut (۴-۴-۱-۵)
۱۵۸	 Add To Favorites (۴-۴-۱-۶)
۱۵۸	 Properties (۴-۴-۱-۷)
۱۵۹	 (۴-۴-۲) راست کلیک بر روی تصاویر
۱۵۹	 Save Picture as (۴-۴-۲-۱)
۱۵۹	 E-Mail Picture (۴-۴-۲-۲)

۱۵۹	 Print Picture (۴-۴-۲-۳)
۱۵۹	 Go to My Picture (۴-۴-۲-۴)
۱۶۰	 Set as Background (۴-۴-۲-۵)
۱۶۰	 Set as Desktop Item (۴-۴-۲-۶)
۱۶۰	 Copy (۴-۴-۲-۷)
۱۶۰	 Add to Favorites (۴-۴-۲-۸)
۱۶۰	 Properties (۴-۴-۲-۹)
۱۶۱	 پرسش های فصل
۱۶۲	 سئوالات پژوهشی
۱۶۳	 تمرینات فصل
	فصل پنجم : جستجو در اینترنت
	 عناوین فصل
۱۶۷	 اهداف فصل
۱۶۷	 اهداف کلی
۱۶۷	 اهداف یادگیری و مهارتی
۱۶۸	 (۵-۱) جستجو در اینترنت
۱۶۸	 (۵-۱-۱) راهکارهای جستجو
۱۶۹	 (۵-۱-۱-۱) استفاده از روش حدس زدن آدرس های URL
۱۷۰	 (۵-۱-۱-۲) استفاده از فهرستهای موضوعی
۱۷۱	 (۵-۱-۱-۳) استفاده از موتورهای جستجو
۱۷۴	 (۵-۱-۱-۴) استفاده از ابر موتورهای جستجو
۱۷۴	 (۵-۱-۱-۵) استفاده از شبه ابر موتورها
۱۷۵	 (۵-۱-۲) قواعد جستجو
۱۷۵	 (۵-۱-۲-۱) فرمول جستجو
۱۷۶	 (۵-۱-۲-۲) عملگرها

۱۸۰	 ۵-۱-۲-۳ امکانات جستجو
۱۸۴	 ۵-۱-۳ نکات جستجو
۱۸۵	 ۵-۱-۴ مثالهایی از فهرست های موضوعی
۱۹۱	 ۵-۱-۵ مثالهایی از موتورهای جستجو
۲۰۱	 ۵-۱-۶ مثالهایی از ابر موتورها
۲۰۶	 ۵-۱-۷ انتخاب ابزار جستجو
۲۰۶	 ۵-۱-۷-۱ آشنایی با Searchengineshowdown
۲۱۲	 ۵-۱-۷-۲ آشنایی با Searchenginewatch
۲۱۷	 پرسش های فصل
۲۱۸	 سئوالات پژوهشی
۲۱۹	 تمرینات فصل
۲۲۱	 فهرست منابع